

ادامه از صفحه اول

راهی برای شناخت ترامپ نامتعارف!

به همین دلیل رکس تیلرسون، وزیرخارجه سابق، چندین بار به عصبانیت به ترامپ ناسزا می‌گفت که محترمانه‌اش «بیجه لعنتی ناقص‌العقل» می‌شود». این کتاب نکات بسیار آموزنده‌ای درباره نحوه رفتار ترامپ و چگونگی عکس‌العمل وزيران و کارکنان کاخ سفید نسبت به او دارد. در کتاب آمده جیمز متیس، وزیر دفاع، در قبال فشار ترامپ برای انحلال ناتو به او می‌گوید: «آقای رئیس‌جمهور، اگر ناتو را نداشتید، امروز باید این سازمان را اختراع می‌کردید و تا زمانی که ناتو باشد روسیه نمی‌تواند جنگی را به پیروزی رساند». ماک ماستر، مشاور امنیت ملی سابق ترامپ، نیز در این کتاب از دردسرهايش با رئیس‌جمهور سخن می‌گوید و با تیلرسون و متیس در این زمینه همکاری نزدیک داشته اما از نسوی ترامپ از کار برکنار و جان بوتلن به جایش منصوب می‌شود. برکناری‌های متعدد و بی‌دلیل حتی کسانی که به او خدمت می‌کنند، از خصوصیات دیگر ترامپ است که آشفتگی‌ای در هیئت دولت آمریکا و کاخ سفید به وجود آورده است. بعد از جلسه اخیر شورای امنیت هم گفته می‌شود ترامپ درصدد تعویض نیکی هیلې به دلیل شکست جلسه مزبور برآمده است. از موارد دیگر که چالشی جدی بین وزیر دفاع و رئیس‌جمهور به وجود آمده، بر سر کشتن بشار اسد بوده است. ترامپ به جیمز متیس چنین دستوری می‌دهد و متیس به دستیارش می‌گوید هیچ قدمی در این زمینه برنخواهیم داشت که وود وارد این اقدام را نمونه غفلانیت اطرافیان ترامپ معرفی می‌کند. از دیگر موارد جالب این کتاب شرح دزیده‌شدن تصمیم نامه‌ای از سوی کوهن است که روی میز ترامپ مشاهده می‌کند و درباره قطع همکاری‌های تجاری آمریکا با کره‌جنوبی بوده است. در صورت اتخاذ چنین تصمیمی، اتحاد بیسن آمریکا و کره‌جنوبی به هم خورده و اثرات ناگواری بر امنیت ملی آمریکا می‌گذاشت. درباره نزادپرستی ترامپ که در حوادث چارلوت ویل که درگیری بین سیاه‌پوستان و پلیس سفیدپوست صورت گرفت و اظهارات او باعث واکنش جامعه آمریکا و حتی متحدان جمهوری‌خواه ترامپ شد، در این کتاب فراوان است. درباره تبانی ترامپ با روسیه، نزدیک‌شدن ترامپ به کره‌شمالی، تحولات افغانستان و دیگر موضوعات در این کتاب فراوان آمده، ولی جالب توجه است که ۲۷ صفحه از این کتاب ۳۰۰ صفحه‌ای درباره ایران است. آنچه گفته شد برای این بود که باورمان شود با یک رئیس‌جمهور معقول و متعارف در آمریکا روبه‌رو نیستیم، بلکه با فردی مثل ترامپ مواجهیم که پشت میز شطرنج با ما نشسته و مهره‌ها را بعضا بی‌معنا از نظر صلح و امنیت بین‌المللی و از نظر منافع و امنیت ملی آمریکا جابه‌جا می‌کند تا ایران را کنش‌ومات کند. خواندن این کتاب را به همه دولتمردان ایران و همه متخصصان و استادان و روزنامه‌نگاران توصیه می‌کنم تا با شناخت بیشتر و بهتر، ترامپ را تفسیر و تحلیل کرده و استراتژی و تاکتیک مناسبی در برابر او اتخاذ شود. این کتاب به دلیل اهمیت فراوان از سوی نگارنده و همکاران در حال ترجمه کامل است که به‌زودی به همت انتشارات کویر از زیر چاپ بیرون می‌آید.

گذر

گمرک توقف محموله گوشت وارداتی را تکذیب کرد

● گمرک ایران توقف محموله گوشت وارداتی را تکذیب و اعلام کرد: واردات گوشت قرمز در شش‌ماهه سال جاری در مقایسه با مدت مشابه سال گذشته ۲۶ درصد افزایش یافته است. به گزارش افکارنیوز، منصور پوریان، رئیس مجمع ملی صادرکنندگان دام زنده در ادعایی مدعی توقف محموله گوشت وارداتی در گمرک شده بود که بررسی‌ها نشان می‌دهد واردات گوشت قرمز از ابتدای سال جاری تا ابتدای مهرماه به ۷۲ هزار تن رسیده که در مقایسه با مدت مشابه سال قبل ۲۶ درصد افزایش داشته است و بر اساس بررسی‌های میدانی دولت دام زنده در ادعایی مدعی وارداتی گوشت در گمرکات متوقف نشده و این ادعا کذب محض است.

موضوع ادعای مطرح‌شده از نسوی منصور پوریان، رئیس مجمع ملی صادرکنندگان دام زنده مربوط به یک کانیتیر گوشت وارداتی به مقدار ۱۸ تن در گمرک تهران است که در زمان اظهار به گمرک تاریخ ثبت سفارش این محموله منفعی شده و صاحب کالا با بانک ارائه‌دهنده ارز تسویه‌نکرده بود و امکان ارائه کد رهگیری بانک را نداشت.

این گزارش می‌افزاید، پس از ارائه ثبت سفارش معتبر ووفق مقررات اجازه ترخیص این محموله صادر شد و در چارچوب تسهیلات گمرکی با اینکه واردکننده کد رهگیری بانک را نداشته، به‌صورت درصدی از گمرک ترخیص و ۸۰ درصد محموله ۱۸ تنی گوشت وارداتی تحویل صاحب کالا شد و ۲۰ درصد مابقی منوط به تسویه با بانک و ارائه کد رهگیری بانک مربوط است.

مرضیه امیری؛ صدای همه‌ه پیچیده و پژواک «دلار دلار» از هر سوی خیابان به گوش می‌رسد. به‌سختی می‌توان از ازدحام جمعیت عبور کرد و میان این انبوه جمعیت تشخیص دست‌فروش ارز از مردم عادی تقریباً ناممکن است. هر عابری که از این خیابان می‌گذرد و اندکی پول در حساب خود دارد، می‌تواند به‌جای یکی از دلالان بایستد. اگر تا روزهای قبل در هر ۵۰ متر راسته فردوسی تا میدان سبزه‌میدان دو دست‌فروش دلار ایستاده بود، دیروز تعداد آنها به شمارش نمی‌آمد. صراف‌ها هم تقریباً به حالت نیمه‌تعطیل درآمده‌اند و آنهایی هم که در مغازه‌هایشان باز است، فروش ندارند و فقط می‌خرند. روی تابلوهای صراف‌ها برای هر دلار قیمت ۱۳هزار تومان ثبت شده اما به داخل مغازه که می‌روی، نرخى بیشتر از ۱۱هزار و ۵۰۰ تومان نمی‌شوى. بانک مرکزی به بانک‌ها هم دستور داد وارد ماجرأ شوند و ارزهای موجود را بخرند. تا لحظه تنظیم این گزارش، نرخ دلار در بازار آزاد در کانال‌های ۱۰ تا ۱۱ هزار تومان در چرخش است اما دلالان برای خرید حتی حاضرند تا ۱۴ هزار تومان هم پول بدهند. از آنها می‌پرسم حالا که همه می‌گویند نرخ دلار می‌شکند، دلیل این عطش خرید از سمت کاسبان ارزی چیست، یکی از آنها می‌گوید امروز ۱۳، ۱۴ هزار تومان می‌خرم و چند ماه دیگر ۲۵ هزار تومان می‌فروشم و یکی دیگر از آنها می‌گوید: «لاری که الان می‌خرم، درجا می‌فروشم، الان بیشتر از من و دیگران یک نردم رسمی است که عطش جذب دلارهای بازار و ذخیره آن در حساب‌های خود را دارد». این دلارها که برای خریدشان صدها نفر سرودست می‌شکنند، کجا می‌رود؟

از ارباب جمشید تا میدان فردوسی

به گزارش «شرق»، بازار ارز دو روزی است بی‌وقفه در حال شمارش معکوس نرخ ارز است. ریزش نرخ دلار دیگر ساعتی شده و در روز تا هشت هزارتومان در پایین آمد. در امتداد میدان فردوسی تا سبزه‌میدان به‌سختی می‌توانی در میان جمعیت راهی برای عبور پیدا کنی، نگاهت به هرکسی می‌خورد، سریع با سؤال «دلار داری؟ می‌خرم؟ چند تا داری؟» روبه‌رو می‌شوی. خبرهایی که از بیرون به گوش می‌رسد، درباره کاهش قیمت دلار تا شش هزارتومان و هشت هزارتومان که در شبکه‌های مجازی دست‌به‌دست می‌شود، اینجا اعتباری ندارد. خبری از فروش دلار نیست و همه افراد خریدار هستند. میان جمعیت به تک‌وتوک افرادی برمی‌خوریم که دنبال خرید ارز مسافرتی هستند ولی حتی نمی‌توان به اطمینان رسید که آیا او مسافر است یا دلال؟ یکی از آنها در یکی از صراف‌ها پشت پیشخوان ایستاده بود و درخواست پنج‌هزار تا ارز مسافرتی داشت. بعد از شنیدن «فروش نداریم» از نسوی صراف به یکی از مشتریان رو کرد و گفت «چقدر دلار داری، من هرچقدر داشته باشی می‌خرم». یکی از کاسبان ارزی می‌گوید: «تا هشت هزارتومان هم دلار پائین می‌آید. عالمان بانک مرکزی قطره‌ای ارز به بازار تزریق کردند اما اصل ماجرا در مرکز ارباب‌جمشید اتفاق می‌افتد. عالمان بانک مرکزی ارز را توی ارباب‌جمشید می‌آورند و توی این خیابان صبح به صبح نرخ تعیین می‌شود و بعد به بازار می‌آیم. آنجا ما هر دلار را امروز ۱۲ هزار تومان

خریدیم و الان ۱۳ هزار تومان می‌توانیم بفروشیم اما مشتری کم است». یکی دیگر از آنها صحبت‌های همکارش را تکمیل می‌کند و می‌گوید: «دولت وقتی سکه را با یک میلیون و ۵۰۰، ۴۰۰ پیش‌فروش کرده است، باید زمان تحویل هم نرخ را به همان قیمت پیش‌فروش نزدیک کند تا جلوی ضرر را بگیرد، پس مجبور است الان نرخ دلار را پایین بیاورد که جلوی ضررهای بعدی را بگیرد».

از او می‌پرسم خودت می‌گویی دلار تا هشت هزارتومان پایین می‌آید، الان چه صرفه‌ای دارد که تا ۱۳ هزار تومان هم دلار را می‌خرید؟ «من دلار می‌خرم و درجا می‌فروشم. وقتی بانک مرکزی دلار به بازار تزریق می‌کند، به‌صورت اتوماتیک ارز مردم از خانه‌ها هم به بازار می‌آید».

ماندگاری ریزش دلار در راهپام

هرکسی چیزی می‌گوید، یکی از «امروز ۱۳ می‌خرم و شش ماه دیگر ۲۵ هزار تومان می‌فروشم» می‌گوید و یکی دیگر از درجا فروختن ارز خریداری شده به بانک‌ها می‌گوید. شلختگی و شتاب در بازار را از تناقض در این پیش‌بینی‌ها می‌توان مشاهده کرد، آیا بازاری که با التهاب و هیجان یک دوره رو به افزایش نرخ ارز رفت و یک‌باره با همان شتاب به سمت ریزش دلار حرکت کرد، حاصل یک سیاست پولی است؟ آیا می‌توان از ریزش دوره‌زه دلار به تثبیت ارز در کانال‌های زیر ۱۰ هزار تومان دل بست؟

بعد از کاهش قیمت ارز و هجوم فروشندگان به بازار آزاد، بانک مرکزی هم اطلاعیه‌ای منتشر کرد.

بانک مرکزی با توجه به تمایل مردم به فروش ارزهای خود و امتناع دلالان ارز و برخی صراف‌ها از خرید،

از اطلاعیه‌ای از مردم خواست با مراجعه به شعب

ارز بانک‌های دارای مجوز عملیات ارزی، نسبت به

فروش ارزهای خود به قیمت اعلامی اقدام کند. حالا

بانک‌ها، بانک مرکزی، دلالان و صرافان آماده‌باش

برای جذب دلارهای مردم هستند. محمدرضا ماجد،

فعال بازار سرمایه در تحلیل رفتار اقتصادی شکل

گرفته در بازار ارز در گفت‌وگو با «شرق» توضیح داد:

«در ماه‌های اخیر بی‌اعتمادی مردم به دولت و بانک

اقتصاد

گزارش میدانی «شرق» از هیجان مردم برای معامله ارز

تب فروش دلار

مرکزی شکل گرفت و سرمایه ملی تحت تأثیر قرار گرفته است و زمانی که حتی واقعیت را می‌گوید، مردم به سمت معکوسش حرکت می‌کنند. ضمن اینکه عوامل بیرونی مانند مداخلات حرفی و دستوری قیمت را تغییر می‌دهد، این فاصله قیمتی باعث می‌شود که عده‌ای بخواهند از این آتش شور استفاده کنند، همین هم است که افراد زیادی که حتی دلال نیستند، هم به بازار آمده‌اند و دلار می‌خرند، البته نبود معیشت و کسب‌وکار هم این انگیزه را ایجاد کرده است و مردم به سمت بازار ارز هجوم آورده‌اند. این را باید در نظر بگیریم که جامعه عاطفی است و خیلی تحت تأثیر اوج جمعیت قرار می‌گیرد، وقتی یک گروه‌ی شروع به کار می‌کنند، بقیه هم همان کار را تکرار می‌کنند. ناجایبی که این بحران ایجاد شده باعث می‌شود عده زیادی به سمت فضای شکل‌گرفته هجوم بیاورند. بدون اینکه پرسیده شود مبنای اقتصاد دارد یا خیر».

او تأکید می‌کند: «بانک مرکزی و دولت در ماه‌های اخیر به وظایف عادی خود عمل نکرده و سکوت ناجا داشته است؛ تاجایی‌که این بحران ایجاد شده است، درست مانند وقتی که قیمت در حال بالارفتن بود، مداخله انجام نشد و رسید به ۲۰ هزار تومان و الان هم در جهت معکوس ارز به نسوی عقب حرکت می‌کند. دراین‌میان بیشترین آسیب را طبقات متوسط و به پایین می‌بینند؛ چون طبقات بالا هرگز همه ثروت خود را به یک سمت نمی‌آورند و این جابه‌جایی ثروت بحران طبقاتی ایجاد می‌کند». به گفته این فعال بازار اگر کاهش نرخ دلار ادامه‌دار باشد، طبعاً مثبت است؛ اما به تداوم این روند چندان نمی‌توان دلخوش بود؛ چون بالارفتن قیمت و کاهش آن براساس منطق اقتصادی نبوده؛ پس نمی‌توان به تثبیت آن بر پایه منطق امیدوار بود. وحید شقاقی‌شهری، کارشناس اقتصادی، در هر گفت‌وگو با «شرق» روایت دیگری از تغییرات بازار ارز می‌دهد. او می‌گوید: «به دلیل وجود چند عامل امروز ما شاهد کاهش نرخ ارز هستیم و اراده دولت و بانک مرکزی این است که دلار در کانال هفت تا

هشت هزار تومان کاهش پیدا کند. بانک مرکزی به این نتیجه رسیده است که رانت ارزی باید حذف شود و البته مقاومت هم در برابر آن خیلی شدید است. اولین اقدام هم این بود که عرضه ارز مربوط به تأمین خوراک پتروشیمی‌ها وارد سامانه نیما شود. تا قبل از این صاحبان پتروشیمی‌ها خوراک را با سه‌هزار و ۸۰۰ تومان از دولت می‌خریدند و دلار حاصل از صادرات خود را در بازار آزاد می‌فروختند. حالا مقرر شده خوراک به میانگین قیمت نیما به آنها داده شود. این یک نوع خودکنترلی است، دلارها به نیما تزریق پیدا کند تا قیمت نیما پایین بیاید و خوراک را هم با قیمت پایین‌تر بخرند. در گذشته هر دلاری که نصیب پتروشیمی‌ها می‌شد، می‌خواستند نیما را دور بزنند و ارز حاصله را در بازار آزاد بفروشند. بنابر تصمیم اخیر هیئت دولت خوراک با میانگین قیمت نیما داده شود و این بستگی به میزان تقاضای خوراک و دوره تخصیص دارد. پتروشیمی‌ها الان از کاهش دلار در نیما استقبال می‌کنند؛ چون خوراک ارزان‌تر به دست می‌آورند. یک‌سوم صادرات غیرنفتی مربوط به این حوزه است و بسیار مهم است و نشان می‌دهد دولت با خصولتی‌ها دیگر مدارا نخواهد کرد. سران سه قوه هم اختیار بیشتری به بانک مرکزی داده‌اند و دست این نهاد در مداخله در بازار آزاد باز شده است. ضمن اینکه شنیده شده اروپایی‌ها به دنبال گشایش ارزی و معاملات با ایران هستند و برخی محدودیت‌های جابه‌جایی و انتقال پول حل خواهد شد. علاوه بر همه اینها بانک مرکزی هم مصمم است که با بانک‌های متخلف برخورد کند تا آنها نقدینگی را به بازار آزاد پمپاژ نکنند.

تزریق حدود ۲۰۰ میلیون دلار ارز بانک مرکزی

او ادامه داد: مجموع عواملی که برشمردم، باعث شده نرخ دلار کاهش چشمگیری را تجربه کند. بانک مرکزی تلاش کند، نرخ خود را در بازار تثبیت کند. در شش ماه اخیر از ۲۳ میلیارد دلار صادرات غیرنفتی فقط پنج میلیارد دلار وارد اقتصاد ایران شده که احتمالاً در بازار آزاد مصرف شده است؛ پس بانک مرکزی برای ساماندهی به این وضعیت نیاز دارد با خصولتی‌ها و صادرکنندگانی که یک رگ آنها به دولت می‌خورد، با جدیت برخورد کند و پمپاژ ارز و عطش ارزی از این سمت فروکش کند. در شش‌ماهه اخیر این اتفاق نیفتاده است، اما باید به یک نرخ منطقی برسد و تثبیت در این نرخ از کاهش هم مهم‌تر است.

او در توضیح شیوه مداخله بانک مرکزی در بازار ارز از هدف کاهش نرخ توضیح داد: شواهد نشان می‌دهد تزریق ارز از سمت بانک مرکزی به بازار جزئی بوده و حدود ۲۰۰ میلیون دلار است. بانک مرکزی هم اعلام کرد بانک‌ها از فروشندگان ارز دلارهایشان را بخرند. حتی اگر بانک مرکزی ارز در بازار را به صورت غیررسمی هم جمع‌آوری کند، ایرادی ندارد. قیمت ارزها به عنوان منابع موثری از این دلارها استفاده کند و به‌عنوان ذخیره موثری در دست نگه دارد و هر زمان بازار ملتهب شد، به‌ویژه بعد از تحریم‌های نفتی دوباره روانه بازار کند. این شیوه باعث می‌شود نیازی به برداشت از ذخایر ارزی و تزریق آن به بازار برای کنترل ارز هم نباشد.

رئیس اتحادیه فروشندگان لوازم خانگی خبرداد

فروش کالای ایرانی به اسم کالای خارجی در مناطق مرزی

رئیس اتحادیه فروشندگان لوازم خانگی همچنین از کاهش ۴۰درصدی تولید لوازم خانگی در سال جاری خبر داد که در کنار ممنوعیت واردات آن می‌تواند باعث کاهش عرضه این کالاها در بازار شود. به گفته طحان‌پور «برخی شرکت‌ها، محصولات نشان‌های تجاری آلمانی و ترکیه‌ای را با ارز دولتی چهارهزار و ۲۰۰ تومانی وارد می‌کنند و در مقابل به نرخ ارز بازار آزاد می‌فروشند و نظارتی بر آنها وجود ندارد». به گفته رئیس اتحادیه فروشندگان لوازم خانگی، افزایش قیمت محصولات لوازم خانگی از اردیبهشت سال جاری آغاز شده و با توجه به نوسان نرخ ارز کمبود کالا و ممنوعیت واردات آن تاکنون ۶۰ تا صددرصد افزایش قیمت داشته است. طحان‌پور همچنین در مخالفت با توزیع کالاهای احتکاری از نسوی سازمان‌ها و دستگاه‌های مسئول گفت: «بنده به توزیع این کالاها معترض هستم؛ زیرا بخشی از این کالاها با ارز هشت هزار تومانی وارد کشور شده و باید از نسوی صاحبان آن توزیع شوند». رئیس اتحادیه فروشندگان لوازم خانگی اضافه کرد: «اصاف نقشی در کران‌فروشی ندارند و واردکنندگان مقصر اصلی این شرایط هستند. برای نمونه نمایندگی یک شرکت آلمانی بیشترین کران‌فروشی را در این ایام داشت و قیمت اقلام آنها تا ۲۵۰ درصد افزایش یافت. این شرکت فرستای از قیمت رسمی محصولات خود را به اصناف ایران می‌رساند و در شبکه‌های اجتماعی قیمت می‌دهد. انصاف نیز نیروی کافی برای نظارت بر بازار ندارد و تنها می‌تواند به شکایت افراد رسیدگی کند». گفتنی است پیش‌ازاین برخی واردکنندگان با سوءاستفاده از شرایط یک اقتصادی مرزنشینان و نرخ بالای بی‌کاری در این مناطق، با واردات کالاهای مختلف، به‌ویژه لوازم خانگی از کشورهایمانند چین و اسارات و انتقال آنها به گمرک بندربعباس و سپس ترانزیت آن به کردستان عراق، این‌کالاها را از طریق کولبران وارد کشور کرده و از پرداخت حق گمرکی و رعایت قوانین وارداتی فرار می‌کردند.

یادداشت

اخلاق حرفه‌ای لازمه خدمات مهندسی

● رفاه و آسایش ظاهری جهان امروز محصول تلاش‌ها و فعالیت مهندسی و بهره‌گیری از تفکر خلق انسان‌های برجسته است. نگاه جست‌وجوگر در اطراف و زندگی بشر امروز باینگر خلاقت بی‌شمار مهندسان است. پیشرفت‌های روزافزون و شگرف تمدن انسان در عرصه‌های گوناگون، طراحی، ساخت، تولید و حتی استفاده از جنگ‌افزارهای فوق‌مدرن نیز ازجمله فعالیت‌های مهندسی است. مهندسان خلق با ابتکار و ابداع توانسته‌اند جهانی را که در آن زندگی می‌کنیم، تغییر دهند و این تغییر و تحول چنان عظیم و شگرف است که انتهایی برای آن متصور نیست. بسیاری از این تغییرات در قرن اخیر زندگی بشریت را دگرگون کرده است و این دگرگونی در ابعاد جهانی، انسان را به تعبیر اشرف مخلوقات نزدیک کرده است. ساخت و تولید هواپیما، کشتی، خودرو، آب پاک، تولید انرژی، دارو، زیرساخت‌های حمل‌ونقل، تجهیزات پزشکی و هزاران فناوری و تکنولوژی موهون تلاش‌های بشردوستانه مهندسان است. اما از سده‌ها پیش برخی از مهندسان مهندسان در جهان امروز مخرب بوده و موجب قتل نفس و کشتار انسان‌های بیشتر می‌شود و آلودگی محیط زیست و هدر رفتن منابع و ذخایر و زیبایی‌ها ارمغان این تلاش‌هاست. هنگامی که خلاقت و تولید دانش و فناوری در خدمت اهداف برتری جویی قرار می‌گیرد، که خرب سنگینی می‌کند، سیاست‌وران بی‌اخلاق با بهره‌مندی از روانیت اخلاقی دارندگان دانش مهندسی را ب از و تزویر در اختیار گرفته و به‌جای فراهم‌کردن رفاه و آسایش و امنیت جهانی، بذر خودبرتربینی را می‌پراکنند و هنر مهندسی را به سخره می‌گیرند. بهره‌مندی از اخلاق مهندسی و مهندسی ارزش، امروز می‌تواند از مهندسان، افرادی خودکنترل‌گر بسازد و در سطحی برتر می‌تواند از منافع جامعه انسانی و سلامت محیط زیست حمایت کنند. پایبندیبوند مهندسان به اصول اخلاقی و اخلاق حرفه‌ای می‌تواند خسارت جبران‌ناپذیری به‌همراه داشته باشد. با توجه به توسعه روزافزون جوامع بشری در عرصه‌های تکنولوژی و فرامادینیتی‌شان زندگی‌ها، به‌مسلخ‌بردن اخلاقی در برخی از جوامع فراصنعتی توسط سیاست‌ورزان و جریان‌های نظامی‌گری جهان را دچار دوگانگی کرده؛ بنابراین ضرورت دارد سیاست‌گذاری و برنامه‌ریزی در جهت رعایت اخلاق حرفه‌ای در مهندسی را آشکار کند، می‌توان از آن به‌عنوان مهندسی ارزش تعبیر کرد تا دانش مهندسی تمام‌قد در خدمت رفاه و آسایش نوع بشر قرار گیرد تا از این رهگذر انسان به هدف از خلقت نزدیک‌تر شود و به قرب الهی برسد. اخلاق حرفه‌ای یکی از مسائل اساسی همه جوامع بشری است. درحال‌حاضر در جامعه ما و در محیط کار کمتر به اخلاق حرفه‌ای توجه می‌شود. بسیاری از کشورهای صنعتی و فراصنعتی باوجود فاصله‌گرفتن از ارزش‌های متعالی آسمانی به این بلوغ رسیده‌اند که بی‌اعتنایی به مسائل اخلاقی و فرار از مسئولیت‌ها و تعهدات اجتماعی موجب از بین‌رفتن شاکله نظام سازمانی می‌شود. بنابراین به این باور رسیده‌اند که باید بر فرهنگ مبتنی بر اخلاق ایمان داشته باشند. صاحب‌نظران معتقدند اخلاق حرفه‌ای حکم بازدارندگی دارد و در تعریف اخلاق حرفه‌ای گفته‌اند: مقصود از اخلاق حرفه‌ای مجموعه قواعدی است که باید افراد داوطلبانه و بر اساس ندای وجدان و فطرت خویش در انجام کار حرفه‌ای آن را رعایت کنند؛ بدون آنکه الزام خارجی داشته باشند. در واقع اخلاق حرفه‌ای به مسائل و پرسش‌های اخلاقی و اصول و ارزش‌های اخلاقی یک نظام حرفه‌ای می‌پردازد و ناظر بر اخلاق در محیط حرفه‌ای است. امروزه در اخلاق حرفه‌ای تلقی «شما حق دارید و من تکلیف» مبنای هرگونه اخلاق در کسب‌وکار و بیزینس است. در میان دهه‌ها نظریه و نظام اخلاقی پنج نظریه عمده وجود دارد که عبارت‌اند از فایده‌گرایی، وظیفه‌گرایی، عدالت فراگیر، آزادی فردی و نظام زیبا و خیر مطلق. چهار نظریه نخست در حقیقت اصول راهبردی اخلاق را مלאک نهایی می‌انگارند اما در نظریه پنجم خداوند متعال، برترین زیبایی و مشخص‌کننده ملاک نهایی اخلاق است. در این نظام اخلاقی که روشنی‌بخش دیگر نظام‌های اخلاقی است، تقرب به خدا و کسب رضایت او آرمان اخلاق است و دستیابی به عدالت فراگیر اجتماعی، آزادی حرمت انسان و بیشترین سود برای کثرت انسان‌ها نیز از اهداف زندگی اجتماعی در چهار ساحت فردی، نظامی، سازمانی و جامعه است. اخلاق حرفه‌ای در شکل، نیاز به بویایی درون فرهنگ اسلامی با عنایت به چالش جهانی‌شدن و از لحاظ نظام حکومتی، الزام به حکومت دین‌مدار در نظام حکومت دینی و از لحاظ قانونی، تأکید قانون اساسی بر تصویب قوانین اسلامی در کشور می‌توان اشاره کرد.

ادامه در صفحه ۱۳